

Filosofie - odbornost

Filosofie má nepochybně také své odborné povinnosti, tj. platí pro ni jistá odborná kritéria, jimž musí dostát. Některá z těchto kritérií jsou záležitostí jakési konvence, a taková ovšem není třeba nezbytně zachovávat. Jiná však vyplývají z povahy filosofie samé (na příslušné úrovni, která se s dobou mění). Různost – a to značně velká různost – se připouští ve způsobu podání, např. pokud jde o literární formu (na to poukázal Patočka). Po druhé válce sáhli někteří filosofové dokonce po dramatické formě (Sartre úspěšněji, Marcel méně úspěšně, pokud jde o ohlas veřejnosti); poměrně oblíbená je forma dopisů, zatímco forma dialogů se netěší zvláštní oblibě. Nejobvyklejší je forma traktátů nebo studií; eseje bývají považovány za formu popularizující, ale v tradici se vždycky těšily přízni autorů, neboť byly s oblibou čteny (na rozdíl od traktátů, které celkově spíše odpuzují, protože kladou na čtenáře příliš velké nároky). V každém případě se však žádá od filosofa, který přichází s něčím novým a je zaměřen systematicky, aby soustředil své vývody do hlavních tezí, které nejen náležitě vyloží, ale také – a zejména – zdůvodní resp. co nejlépe vyargumentuje. A tak se ukazuje, že pro každého filosofa, který chce dostát všem nárokům svého zaměření, bez výjimky platí, že musí mít svou myslitelskou laboratoř, svou „myslírnu“, kde se musí co nejdůkladněji zabývat i těmi stránkami svých koncepcí, které třeba ani nehodlá v budoucnosti zveřejňovat. Anebo to chce zveřejnit, ale v odborném tisku; není třeba všechno do detailu vyložit i pro širší veřejnost. V každém případě platí, že také ve filosofii – jako ostatně ve všech oborech – je třeba respektovat rozdíl mezi badatelstvím a výzkumem na jedné straně a mezi uváděním do problematiky a zejména popularizací na straně druhé. Filosofie má zkrátka také svou „odbornost“, i když to právě pro ni neznamená a nesmí znamenat nějaké vymezení „oboru“ (a tím eo ipso na ztrátu celku).

(Písek, 070506-2.)